

Na cestě s Tomášem Grulichem

Vlastně to byla i nebyla asi pouze jen jedna cesta. Ale když by byla jen jedna, tak měla určitě čtyři podoby, neboť trvala čtyřicet let. Tak dlouho jsme se znali. Na té první cestě jsem se s Tomášem potkal pracovně. On vystudoval národopis a historii a sloužil nejprve jako muzejník v severních Čechách, odkud začal spolupracovat s naším Etnologickým ústavem na výzkumu českého pohraničí, kde se zabýval česko-německými vztahy, pak to bylo na tématu slovníku etnické teorie. Ze severu přešel do Národního muzea v Praze, později se stal po sametové revoluci ředitelem muzea sportu.

V místě svého bydliště na Praze 4 se kromě jiných činností pustil v barvách ODS do obecní politiky a pak do celopražské, až v roce 2007 se rozhodl kandidovat v senátních volbách. A tady se naše mysl prolнула s krajanstvím. Krajanství vlastně spojuje první naši cestu (tj. odbornou spolupráci) s politikou. Byl jsem v době voleb v Bruselu a rozmlouval s univerzitním profesorem Janem Klášterským, patřícím mezi přední evropské onkology, o jeho celoživotním krajanství, protože jako syn diplomata zůstal s rodiči po roce 1948 za hranicemi. Tehdy na podzim 2007 byl prof. Klášterský rozladěn. Jednak musel úderem svých 65. narozenin končit na své klinice a pak protože dostal z Prahy zprávu, že jeho dobrý přítel onkolog, průkopník české chemoterapie prof. Pavel Klener, právě prohrál poslední kolo voleb o senátora Prahy 4. Já jsem už před tím dostal telefonickou zprávu od Tomáše, že prof. Klenera porazil. Zprávu od Tomáše jsem mu radostně oznámil, ale nijak jsem ho tím asi nepotěšil.

Od té doby jsme s Tomášem na krajanství spolupracovali. Seznámil jsem ho s literaturou a také s krajany, kteří do Prahy přijížděli, z nichž mnozí byli a jsou mými i pak také Tomášovými přáteli. Například: Miloš Šuchma, Petr Bízek, Oldřich Černý, Ota Ulč, Ota Štorch atd. Vydali jsme spolu několik publikací. Pořádali několik kulatých stolů a konferencí s úmyslem, že se trošku pozmění, a to novým institucionálním nastavením, poměr této země k Čechům žijícím v zahraničí. Tak to by byla ta odborně politická spolupráce, která je druhou cestou, na níž jsme se setkávali.

Tou třetí cestou bylo naše čtyřicetileté dobré a těsné kamarádství, které jsem sice s jinými dobrými přáteli a kolegy také míval, ale musím říci, že v tak intenzivní a těsné podobě jen asi s Tomášem.

No a ta poslední cesta, na níž jsme se měli setkat, až půjdeme do důchodu, byl Tomášův geniální nápad. Léta se na něj připravoval, zřejmě když se nudil na nekonečných politických jednáních. Ten nápad spočíval v tom, že Tomáš vytvoří (zkonstruuje) nákladní pojízdnou moštárnu a že budeme jezdit po českém venkově. Lidé budou přinášet na své návsi ovocné přebytky. My je budeme pro ně moštovat pouze za část z jejich ovocného přebytku a nikoli za peníze a pak z toho přebytku budeme v jeho malé palírně (nikoli již pojízdné) proměňovat je v calvados apod. No a pak v Senátu rozprodávat senátorům, tentokrát za už peníze, protože těch mají tito azaž. A tak vytvářet v českém prostředí spravedlivá „pravidla moštárny.“ Bohužel tento nápad jsme nestačili realizovat. Ale věřím, až se my dva opět sejdem, že se někde na té další cestě (zřejmě v zahradách Alláhových) vynoří v zatáčce Tomáš se svou pojízdnou moštárnou...teprve teď bude vše mezi námi dokonáno.

Stanislav Brouček, Etnologický ústav AV ČR

Nikdo nikdy v České republice neučinil pro krajany a pro spolupráci s nimi tolik jako on. Nikdo si poctu nezaslouží tolik jako on. Tomáše Grulicha vážil nejen proto, že se staral o krajany, ale i jako člověka, který uměl pro krajany hledat shodu napříč celou politikou. Měl jsem ho osobně moc rád.

Karel Kühnl, ministerstvo zahraničních věcí, bývalý zmocněnec pro krajanové záležitosti

Zásluha pana senátora Tomáše Grulicha spočívá v podpoře Čechů žijících v zahraničí včetně šíření znalosti českého jazyka. Vzpomínám s vděčností, opravdu hodně pomáhal.

Dana Kalinová, bývalá a dlouholetá ředitelka mezinárodního knižního veletrhu a festivalu Svět knihy Praha

Skutečně vzácný člověk, který od začátku pochopil a podporoval důležitost šíření české kultury a českého jazyka v zahraničí. O to také neohroženě bojoval!

Jara Dušátko, profesorka češtiny, univerzita Stanford, Kalifornie

Nemohu se bohužel zúčastnit osobně, ale jsem s Vámi v duchu. Pan Grulich byl silný muž, který miloval český národ a věrně mu sloužil. Jeho láska k vlasti nás bude dále posilovat a inspirovat.

S velkou úctou na něj vzpomínám.

Eliška Hašková Coolidge

Tomáš byl moc fajn chlap i politik. Všechny moc pozdravuji a moc všem děkuji za práci, kterou pro Českou republiku v zahraničí dělají.

Přemysl Sobotka, bývalý předseda Senátu ČR

Vzpomínám na Mezinárodní konferenci ČŠBH v létě roku 2017, kdy jsem se s panem senátorem setkala poprvé. Byla to zároveň moje první konference, které jsem se coby čerstvě zvolená ředitelka ČŠBH Ženeva zúčastnila. Dodnes si pamatuji svou ohromnou radost, když jsem zjistila, že budu mít pro své vize a plány takového podporovatele.

Barbora Šimerová, Česká škola bez hranic Ženeva

Hlavním důvodem Tomášovy poslední návštěvy v Belgii, 9. listopadu 2019, byl KŘEST jeho KNIHY "HUMOR SBLIŽUJE". Kniha odráží jeho věčně optimistickou duši a celoživotní postoj k lidské společnosti. S panem senátorem a jeho milou paní Janou jsme si povídali o životě a práci v Senátu, o zahraničních Češích a jejich dlouholeté touze volit korespondenčně. Tomáši, nikdy na Tebe nezapomeneme!

Dagmar Straková, ředitelka ČŠBH Brusel

Pan senátor Tomáš Grulich, byl neuvěřitelně milým člověkem. Dokázal se vcítit do našich problémů, pochopit naše potřeby a uznat poctivost našeho úsilí. Bude nám všem velice chybět!

Zuzka Jungmannová, ředitelka ČŠBH Londýn